

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004

2009

Έγγραφο συνόδου

ΤΕΛΙΚΟ
A6-0065/2006

20.3.2006

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με την έκθεση της Επιτροπής για την πολιτική ανταγωνισμού 2004
(2005/2209(INI))

Επιτροπή Οικονομικών και Νομισματικών Θεμάτων

Εισηγητής: Alain Lipietz

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	8
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....	12

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την έκθεση της Επιτροπής για την πολιτική ανταγωνισμού 2004
(2005/2209(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής για την πολιτική ανταγωνισμού (SEC(2005)0805),
- έχοντας υπόψη τις προτάσεις της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισαβόνας της 23ης και 24ης Μαρτίου 2000, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Γκέτεμποργκ της 15ης και 16ης Ιουνίου 2001, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Λάκεν της 14ης και 15ης Δεκεμβρίου 2001, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Βαρκελώνης της 15ης και 16ης Μαρτίου 2002, καθώς και των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων των Βρυξελλών της 20ής και 21ης Μαρτίου 2002, της 25ης και 26ης Μαρτίου 2004 και της 22ας και 23ης Μαρτίου 2005,
- έχοντας υπόψη την έκθεση του Νοεμβρίου 2004 με τίτλο «Ανταπόκριση στην πρόκληση – Η στρατηγική της Λισαβόνας για την ανάπτυξη και την απασχόληση» από την ομάδα υψηλού επιπέδου για τη στρατηγική της Λισαβόνας υπό την προεδρία του κ. Wim Kok,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό 1/2003 του Συμβουλίου της 16ης Ιανουαρίου 2002 σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης¹ και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 773/2004 της Επιτροπής της 7ης Απριλίου 2004 σχετικά με τη διεξαγωγή από την Επιτροπή των διαδικασιών δυνάμει των άρθρων 81 και 82 της συνθήκης ΕΚ²,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου της 20ής Ιανουαρίου 2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων³,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής της 21ης Απριλίου 2004 σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ⁴, τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 364/2004 της Επιτροπής της 25ης Φεβρουαρίου 2004 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 70/2001 όσον αφορά την επέκταση του πεδίου εφαρμογής του ώστε να συμπεριλάβει τις ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη⁵ και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 363/2004 της Επιτροπής της 25ης Φεβρουαρίου 2004 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 68/2001 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης στις ενισχύσεις για επαγγελματική εκπαίδευση⁶,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Κοινοτικές κατευθυντήριες

---

¹ ΕΕ L 1, 4.1.2003, σελ. 1.

² ΕΕ L 123 της 27.4.2004, σελ. 18

³ ΕΕ L 24 της 29.1.2004, σελ. 1.

⁴ ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σελ. 1

⁵ ΕΕ L 63 της 28.2.2004, σελ. 22.

⁶ ΕΕ L 63 της 28.2.2004, σελ. 20

γραμμές όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων»¹,

- έχοντας υπόψη τη νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικά με τις υπηρεσίες κοινής ωφελείας και ειδικότερα την απόφαση στην υπόθεση Altmark²,
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 45 και το άρθρο 112, παράγραφος 2, του Κανονισμού του,
  - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Οικονομικών και Νομισματικών Θεμάτων (A6-0065/2006),
1. εκφράζει την ικανοποίησή του διότι, μετά την 1η Μαΐου 2004, η κοινοτική πολιτική ανταγωνισμού επεκτάθηκε σε δέκα νέα κράτη μέλη, οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού των οποίων έχουν προσχωρήσει στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο Ανταγωνισμού με σκοπό την ενσωμάτωσή τους στην ΕΕ·
  2. εξακολουθεί να υποστηρίζει ότι ένας ενεργότερος και συνεχώς σημαντικότερος ρόλος του Κοινοβουλίου στη διαμόρφωση της πολιτικής ανταγωνισμού είναι πιθανό να επιφέρει περισσότερη διαφάνεια και νομιμότητα και επαναλαμβάνει την επιθυμία του Κοινοβουλίου σε σχέση με την εκχώρηση εξουσιών συναπόφασης·
  3. υποστηρίζει την πολιτική ανταγωνισμού η οποία ακολουθείται από την ΕΕ εν γένει και εκφράζει την εκτίμησή του για το εγχείρημα εκσυγχρονισμού το οποίο έχει επιτελέσει η Επιτροπή στον τομέα του ανταγωνισμού·
  4. ζητεί κατεπειγόντως την ταχεία ολοκλήρωση της τελικής φάσης του εκσυγχρονισμού της πολιτικής ανταγωνισμού, δηλαδή την εφαρμογή του άρθρου 82 της Συνθήκης ΕΚ σχετικά με την κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης· τονίζει ότι πρέπει να ληφθεί εν προκειμένω υπόψη η δυναμική των ολοένα και περισσότερο παγκοσμιοποιημένων αγορών·
  5. εκφράζει την ικανοποίησή του διότι οι αποφάσεις του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αμφισβητούν λιγότερο συχνά τις αποφάσεις της Επιτροπής σε θέματα ανταγωνισμού· δεν κρύβει εντούτοις τη δυσαρέσκειά του διότι εξακολουθούν να υπάρχουν μεγάλες διαφορές ως προς το πώς η Επιτροπή προτίθεται να ερμηνεύσει στην πράξη την περίπτωση «Altmark»· καλεί την Επιτροπή να συντάξει σαφή και ακριβή ερμηνευτική ανακοίνωση σχετικά με το τέταρτο κριτήριο που ορίζει η απόφαση Altmark·
  6. εκφράζει τη δυσαρέσκειά του διότι στην έκθεση για την πολιτική ανταγωνισμού δεν αφιερώνεται πλέον χωριστό κεφάλαιο στη συζήτηση για τις υπηρεσίες γενικού συμφέροντος, όπως συνέβαινε μετά την έκθεση του 2001, συνιστά δε στην Επιτροπή να ακολουθήσει και πάλι αυτήν την προσέγγιση στις μελλοντικές της εκθέσεις·
  7. εκφράζει την ικανοποίησή του για το πακέτο εκσυγχρονισμού της Επιτροπής, το νέο του σχήμα για τη γενική εξαίρεση των συμφωνιών μεταφοράς τεχνολογίας και την πρόοδο που σημειώθηκε στη διάκριση μεταξύ προσβάσιμων και μη προσβάσιμων εγγράφων και στον ορισμό των προτύπων για τη διαχείριση των εμπιστευτικών πληροφοριών στις

¹ ΕΕ C 244 της 1.10.2004, σελ. 2.

² Υπόθεση C-280/00, Altmark Trans και Regierungspräsidium Magdeburg κατά Nahverkehrsgesellschaft Altmark, Συλλογή Νομολογίας 2003, σ. I-7747

διαδικασίες·

8. επισημαίνει το σημαντικό γεγονός ότι η Επιτροπή ερεύνησε ορισμένους τομείς μεγάλης σημασίας κατά τη διάρκεια του 2004, όπως τις ευρυζωνικές υπηρεσίες Διαδικτύου, την περιαγωγή διεθνών κλήσεων κινητής τηλεφωνίας και τον τομέα των τηλεπικοινωνιών εν γένει, και την προτρέπει να συνεχίσει την αυστηρή επιτήρηση της ανάπτυξης αυτών των τομέων ώστε να ενθαρρύνει τον ανταγωνισμό σε έναν τομέα τόσο σημαντικό για την ανάπτυξη της κοινωνίας της πληροφορίας·
9. καλεί την Επιτροπή να μελετήσει και να αναλύσει λεπτομερώς τα προβλήματα που συνδέονται με τις συλλογικές διαπραγματεύσεις σε ευαίσθητους οικονομικούς τομείς, όπως η γεωργία, ιδίως όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ μικρομεσαίων παραγωγών ή των ενώσεων παραγωγών, αφενός, και μεγάλων εταιρειών μεταποίησης ή εμπορίας, αφετέρου·
10. συγχαίρει την Επιτροπή για τη σταθερή και επαγγελματική της προσέγγιση στην καταπολέμηση των καταχρήσεων της δεσπόζουσας θέσης και εκφράζει την ικανοποίησή του για τη διαβούλευση της Επιτροπής σχετικά με την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του άρθρου·
11. προτρέπει την Επιτροπή να λάβει μέτρα για τη βελτιστοποίηση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των εθνικών αρχών ανταγωνισμού στο ευρωπαϊκό δίκτυο ανταγωνισμού και να ενισχύσει την ποιότητα αυτών των πληροφοριών, με σκοπό την εγγύηση της ενιαίας εφαρμογής της ευρωπαϊκής πολιτικής ανταγωνισμού·
12. συνιστά στην Επιτροπή να καταβάλει προσπάθεια για την προώθηση της ορθής εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού σε όλα τα κράτη μέλη και να παρεμβαίνει την κατάλληλη στιγμή όταν οι κανόνες ανταγωνισμού εφαρμόζονται μη ικανοποιητικά ή με μεροληπτικό τρόπο·
13. επισημαίνει ότι μια αποτελεσματική πολιτική ανταγωνισμού πρέπει να λαμβάνει διαρκώς υπόψη τα συμφέροντα του καταναλωτή και ότι δεν πρέπει να συνιστά μέσο για τη διατάραξη της αγοράς·
14. ενθαρρύνει την Επιτροπή να αποσαφηνίσει τις ενίοτε σκοτεινές σχέσεις μεταξύ των εθνικών αρχών ανταγωνισμού και των «εθνικών πρωταθλητών», ώστε να αρθεί κάθε υποψία διαπλοκής και να περιφρουρηθούν τα συμφέροντα των καταναλωτών (για παράδειγμα, τα μέσα ενημέρωσης αποκάλυψαν στις αρχές του 2005 κρυφές συμφωνίες ανάμεσα στις τρεις κυριότερες εταιρείες κινητής τηλεφωνίας της Γαλλίας)· παραδέχεται ότι, μέχρι σήμερα, δεν υπήρξε επαρκής χρόνος για να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα των μεταρρυθμίσεων που αποσκοπούν στην επιβολή της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού στις εθνικές αρχές ανταγωνισμού·
15. συγχαίρει την Επιτροπή για την επαγρύπνησή της στη ρύθμιση υποθέσεων συγχώνευσης και εξαγοράς που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε ενίσχυση δεσποζουσών θέσεων·
16. εκφράζει την ανησυχία του για τη συνεχιζόμενη αδυναμία επίτευξης πλήρους ελευθέρωσης στις αγορές φυσικού αερίου και ηλεκτρισμού της ΕΕ και επικροτεί την τομεακή έρευνα που ξεκίνησε η Επιτροπή για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς

φυσικού αερίου και ηλεκτρισμού·

17. εκφράζει την ικανοποίησή του για τις τομεακές έρευνες που ξεκίνησε η Επιτροπή σε σχέση με τα τραπεζικά συστήματα πληρωμών και τον ασφαλιστικό τομέα, συνιστά όμως η διαδικασία έρευνας να αναλαμβάνεται με τρόπο ο οποίος να παρέχει επαρκή χρόνο για πλήρεις και διεξοδικές απαντήσεις στην Επιτροπή·
18. υποδεικνύει ότι, στην περίπτωση των μεγάλων δικτύων δημοσίων υπηρεσιών, ο ανταγωνισμός πρέπει να διέπεται από ισχυρές υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας, ούτως ώστε να διασφαλίζονται οι αναγκαίες επενδύσεις και να προλαμβάνεται η εμφάνιση νέων μονοπωλίων·
19. αναγνωρίζει τη σημαντική συμβολή μιας πραγματικής πολιτικής ανταγωνισμού στην υλοποίηση της στρατηγικής της Λισαβόνας·
20. επικροτεί τα φιλοπεριβαλλοντικά κριτήρια της Επιτροπής που εφαρμόστηκαν σε αρκετά συστήματα περιβαλλοντικών ενισχύσεων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τις σιδηροδρομικές μεταφορές, και συνιστά στην Επιτροπή να αναπτύξει περαιτέρω τους όρους διαφάνειας των εν λόγω συστημάτων, ούτως ώστε να χρησιμεύσουν ως προηγούμενα για άλλες περιφέρειες και κράτη μέλη·
21. καλεί την Επιτροπή να προασπιστεί τη θεωρία της για την καταπολέμηση των μονοπωλίων και των παράνομων συμφωνιών και την ορθή δικαιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων στις μελλοντικές διαπραγματεύσεις σχετικά με την οργάνωση του διεθνούς εμπορίου· συνιστά επίσης στην Επιτροπή να προωθήσει τη διεθνή συνεργασία σε θέματα ανταγωνισμού με τη βοήθεια μέσων πολυμερούς και διμερούς χαρακτήρα και να ενθαρρύνει τις αναδυόμενες και τις αναπτυσσόμενες χώρες να συμμετέχουν συνεχώς και περισσότερο σε αυτήν τη συνεργασία·
22. υπογραμμίζει ότι είναι σημαντικό να ενθαρρύνεται η ενημέρωση των καταναλωτών, επιστά την προσοχή στον θεμελιώδη ρόλο της ενημέρωσης των καταναλωτών προκειμένου να διασφαλίζεται η ύπαρξη πραγματικής κουλτούρας ανταγωνισμού και επισημαίνει την ανάγκη να εξετασθεί σε κοινοτικό επίπεδο η ιδιωτική αποζημίωση σε περιπτώσεις επιζήμιας για τον ανταγωνισμό συμπεριφοράς·
23. επιβεβαιώνει την υποστήριξή του για έναν προορατικό ρόλο του Κοινοβουλίου στην ανάπτυξη της πολιτικής ανταγωνισμού ενισχύοντας τις εξουσίες συναπόφασης του Κοινοβουλίου·
24. συνιστά στην Επιτροπή να συνεχίσει την αναθεώρηση της λειτουργίας του δικαστικού συστήματος σε σχέση με τις υποθέσεις ανταγωνισμού προκειμένου να εξετάσει το ενδεχόμενο βελτιώσεων στην ταχύτητα της πρόσβασης στη δικαιοσύνη και προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η εμπειρία και οι ικανότητες του δικαστικού σώματος που χειρίζεται τις υποθέσεις ανταγωνισμού·
25. προτρέπει την Επιτροπή να προωθήσει τον ορισμό ενός αξιωματούχου ως συνδέσμου με τους καταναλωτές, προκειμένου να αναπτύξει περαιτέρω τον διάλογο και την επαφή μεταξύ της Επιτροπής και των καταναλωτών·

26. πιστεύει ότι η αποτελεσματική εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού είναι απαραίτητο εργαλείο για την επίτευξη μιας αποτελεσματικής δομής αγοράς, η οποία λειτουργεί προς όφελος των καταναλωτών και έχει θετικό και σημαντικό αντίκτυπο στην καθημερινή τους ζωή· επιθυμεί να τονίσει ότι η συνεχώς και μεγαλύτερη ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς καθιστά ενίοτε φυσικότερη την ανάλυση της κατάστασης ανταγωνισμού σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά από ό,τι σε διάφορες υποαγορές· καλεί την Επιτροπή να καταρτίσει σαφέστερες κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τον ορισμό που δίνει στην έννοια «αγορά» σε τέτοιες περιπτώσεις·
27. επικροτεί τη θετική ανταπόκριση της Επιτροπής στις συστάσεις του Κοινοβουλίου που αφορούν την περαιτέρω ανάπτυξη Ευρωπαϊκών Ημερών Ανταγωνισμού, περιλαμβανομένης της συμμετοχής των οργανώσεων καταναλωτών και των εθνικών μέσων ενημέρωσης στη διαδικασία σχεδιασμού των Ευρωπαϊκών Ημερών Ανταγωνισμού·
28. επικροτεί τη διαρκή δέσμευση της Επιτροπής στο Διεθνές Δίκτυο Ανταγωνισμού, ιδίως σε ό,τι αφορά οι ενέργειες που αναλήφθηκαν για την παροχή βοήθειας στην Κίνα κατά την εκπόνηση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας της·
29. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη διαρκή πρόοδο την οποία σημειώνουν τα δέκα νέα κράτη μέλη κατά την ταχεία προσαρμογή στον κοινοτικό έλεγχο των συγχωνεύσεων, των κανόνων ανταγωνισμού, και, συγκεκριμένα της ρύθμισης για τις κρατικές ενισχύσεις και συνιστά στην Επιτροπή να ακολουθήσει τη διαδικασία τεχνικής βοήθειας και συνεργασίας·
30. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. Γενικά στοιχεία της έκθεσης

Το 2004 είναι η πρώτη χρονιά εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων του 2002 και του 2003 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων, συμπράξεων και κρατικών ενισχύσεων, που στοχεύουν να μεταφέρουν σε εθνική κλίμακα την εξέταση των πολυάριθμων υποθέσεων που συσσωρεύονται στη Διεύθυνση Ανταγωνισμού, χωρίς να έχουν ουσιαστικά ευρωπαϊκό χαρακτήρα. Με αυτόν τον τρόπο, η έκθεση αποκτά μια αρκετά τεχνική (και πολύ διδακτική) μορφή: σε κάθε κεφάλαιο, υπενθυμίζεται το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο· ακολουθεί η ανάλυση των κυριότερων υποθέσεων και κάποιες αποφάσεις του Δικαστηρίου, ώστε να εξελίσσεται η νομολογία.

Είναι δυνατό να εκφραστεί κάποια δυσαρέσκεια γιατί λείπουν οι εις βάθος αναλύσεις που προσέδιδαν γοητεία στις εκθέσεις που συντάσσονταν υπό την ευθύνη του Επιτρόπου Monti. Εξάλλου, όπως συμβαίνει συχνά, η απουσία αναφορών σε δυνητικές εμπειρικές επαληθεύσεις των αποτελεσμάτων στην πολιτική του ανταγωνισμού είναι απογοητευτική.

Με αυτόν τον τρόπο, επιβεβαιώνεται ότι ο σκοπός της πολιτικής του ανταγωνισμού είναι να διασφαλίσει έναν ανόθευτο και σχετικά έντονο ανταγωνισμό, προορισμένο να υπηρετεί τους καταναλωτές, μειώνοντας τα υπερβολικά περιθώρια (καταχρήσεις δεσπόζουσας θέσης) και προκαλώντας μια τεχνολογική άμιλλα. Αυτό αποτελεί την καλή όψη αυτής της επιχειρηματολογίας. Ωστόσο, όπως επισημαίνεται στη συνέχεια της έκθεσης υπάρχουν «πτωχεύσεις στην αγορά». Αυτές οι πτωχεύσεις δεν αναφέρονται λεπτομερειακά και ο προβληματισμός σχετικά με αυτές δεν συνεισφέρει, συνεπώς, στην προσαρμογή της πολιτικής του ανταγωνισμού. Αυτό είναι λυπηρό.

Μια εξέταση του σχετικού όγκου των διαφορετικών κεφαλαίων της έκθεσης καταδεικνύει ότι η πολιτική του ανταγωνισμού συνίσταται καταρχήν στον αγώνα ενάντια στις παράνομες συμφωνίες και στις συγκεντρώσεις που θα μπορούσαν να επιφέρουν καταχρήσεις δεσπόζουσας θέσης. Ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων είναι σχετικά περιορισμένος. Διαπιστώνεται εξάλλου ότι ο αριθμός των περιπτώσεων που το δικαστήριο του Λουξεμβούργου ακυρώνει μια απόφαση της Επιτροπής μειώνεται. Φαίνεται ότι τελικά οι πρακτικές της Επιτροπής και η νομολογία ευθυγραμμίζονται, ύστερα από διαφωνίες χρόνων που κατέληξαν κατά κύριο λόγο, στην απόφαση Altmark.

2. Ο αγώνας κατά των συμπράξεων και των καταχρήσεων δεσπόζουσας θέσης

Αξίζει να επιβραβεύσουμε την Επιτροπή για το κουράγιο και την επιμονή με την οποία αγωνίζεται ενάντια στις καταχρήσεις των μονοπωλίων. Κάποια ενδεικτικά παραδείγματα αναφέρονται λεπτομερώς, κυρίως η καταδίκη της Microsoft. Ωστόσο, οι εφέσεις βρίσκονται ακόμη εν εξελίξει και η υπόθεση συνεχίζεται.

Ένα κεφάλαιο αφιερώνεται στην εφαρμογή του «Ευρωπαϊκού Δικτύου Ανταγωνισμού», μια μορφή συνεργασίας ανάμεσα στις εθνικές αρχές ελέγχου του ανταγωνισμού. Είναι ακόμα υπερβολικά νωρίς για να διαπιστωθεί η αποτελεσματικότητα αυτού του συστήματος. Ο φανερός κίνδυνος είναι η διαπλοκή (ακόμα και ακούσια) ανάμεσα στις εθνικές αρχές και τους εθνικούς «πρωταθλητές» τους. Το παράδειγμα της συμφωνία ανάμεσα στις τρεις μεγάλες εταιρείες κινητής τηλεφωνίας της Γαλλίας (συμπεριλαμβανομένης της ιστορικής France

Telecom και της θυγατρικής της Orange), μια παράνομη συμφωνία που αποκαλύφθηκε από τον τύπο μόλις το 2005, καταδεικνύει ότι δεν είναι οπωσδήποτε συνετό να εμπιστευόμαστε αυτό το είδος επιτήρησης στις εθνικές αρχές.

Συνεπώς, η αποκέντρωση της πολιτικής του ανταγωνισμού εμπεριέχει κινδύνους. Ενδείκνυται να εξεταστεί το ενδεχόμενο θέσπισης ενός (ευρωπαϊού) «ελεγκτή» των (εθνικών) ελεγκτών.

3. Η επιτήρηση των συγκεντρώσεων

Και εδώ επίσης πρέπει να επιβραβευθεί η Επιτροπή για τη γενική της επιτήρηση. Το παράδειγμα της συγχώνευσης των σημαντικότερων επιχειρήσεων έκδοσης και διανομής γαλλικών βιβλίων είναι ιδιαίτερα διαφωτιστικό.

Ωστόσο, δεν θα ήταν δυνατό να ενθαρρυνθεί υπερβολικά η Επιτροπή να διεξάγει πραγματικές μελέτες για το ουσιαστικό αποτέλεσμα αυτής της πολιτικής «διαρκούς ανταγωνισμού». Μπορεί να αποδειχθεί στην πραγματικότητα ότι ο ανταγωνισμός συμβάλλει στην πτώση των τιμών; Η αρχική ιδέα είναι ότι, αν υπάρχει όντως προσφορά, τότε ο ανταγωνισμός, περιορίζοντας τα περιθώρια και υποκινώντας την έρευνα, οδηγεί σε μεγαλύτερη αγοραστική δύναμη στον κλάδο που αφορά τον καταναλωτή, σε διεύρυνση αυτού του κλάδου και ακόμα και της απασχόλησης σε αυτόν τον κλάδο.

Ωστόσο, δεν είναι καθόλου απίθανη μια άλλη εξέλιξη: στις περιπτώσεις ολιγοπωλίου, κανένας ανταγωνιστής δεν ενδιαφέρεται να αυξήσει την προσφορά, γιατί μπορεί να κερδίσει περισσότερο χάρη στην άνοδο των τιμών σε περίπτωση έλλειψης. Πρέπει να προβληματιστούμε μήπως αυτή η εκδοχή επικράτησε στην περίπτωση της απορρύθμισης των μεγάλων δικτύων δημοσίων υπηρεσιών. Η Επιτροπή δικαίως επιδιώκει να εμποδίσει την επαναδημιουργία ιδιωτικών μονοπωλίων στη θέση των παλαιών δημοσίων μονοπωλίων (περίπτωση της ηλεκτρικής ενέργειας και του φυσικού αερίου στην Πορτογαλία), αλλά τουλάχιστον οι μεγάλες εθνικές επιχειρήσεις του παρελθόντος, στις οποίες επενδύθηκαν αποστολές των δημοσίων υπηρεσιών, επαγρυπνούσαν για να προλάβουν την αύξηση της ζήτησης μέσω των αντίστοιχων επενδύσεων. Φαίνεται ότι στην αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας αυτό δεν ισχύει πλέον.

4. Η περίπτωση Rhodia

Αυτή η υπόθεση σπλώνει τη φήμη της αυστηρότητας της Επιτροπής στο θέμα της συγχώνευσης. Αποτέλεσε το αντικείμενο μιας διορθωτικής απόφασης (μοναδική περίπτωση σε 3000!) τον Ιανουάριο του 2004. Τροποποίησε την απόφαση 1378 του Αυγούστου του 1999 επιτρέποντας τη συγχώνευση Rhône-Poulenc και Hoeschst ως αντάλλαγμα της μεταβίβασης της Rhodia, η οποία παράλληλα είχε λάβει άδεια να απορροφήσει την Albright & Wilson (απόφαση 1517). Αυτή η διορθωτική απόφαση δεν αποτέλεσε το αντικείμενο αναδρομικής ανάλυσης, αλλά κάτι ακόμα χειρότερο: οι αποφάσεις 1378 και 1517 εξαφανίστηκαν κατά τη σύνταξη αυτής της έκθεσης, εμποδίζοντας το κοινοβουλευτικό έργο!

Ωστόσο, η μετοχή της Rhodia, έπειτα από το άλμα που προκλήθηκε από την απορρόφηση της A & W, δεν έπαψε να καταρρέει, καταστρέφοντας μετόχους και μισθωτούς. Φαίνεται ότι η Rhône-Poulenc είχε χρεώσει την Rhodia με όλα τα στοιχεία του παθητικού που ήταν κρυφά στην A&W ή που προέκυψαν από οικολογικά εγκλήματα όπως του Cubatao και του Silver Bow. Και η Επιτροπή δεν άσκησε σε αυτό το σημείο τον υποχρεωτικό έλεγχο που προέκυπτε από την αρχική απόφαση 1378.

Λόγω αυτών των ανωμαλιών, το Κοινοβούλιο έπρεπε να ορίσει μια επιτροπή έρευνας για τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή εξέλαβε και χειρίστηκε τις αποφάσεις 1378 και 1517.

5. Ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων

Το κεφάλαιο αυτό χαρακτηρίζεται από μια απόκλιση ανάμεσα αφενός στην πρόσκληση για συγκέντρωση των προσπαθειών για κρατικές ενισχύσεις στις οριζόντιες ενισχύσεις που αποβλέπουν στην προώθηση της στρατηγικής της Λισαβόνας και αφετέρου στον αυστηρά νομικίστικο χαρακτήρα χειρισμού του προβλήματος, που χαρακτηρίζεται εφεξής από την απόφαση Altmark, και, από τον Ιούλιο του 2005, από τις νέες ρυθμιστικές αποφάσεις τις Επιτροπής που απορρέουν από αυτήν την απόφαση.

Καθώς οι δημόσιοι προϋπολογισμοί είναι περιορισμένοι, πρέπει πραγματικά η προσπάθεια να επικεντρωθεί στη στήριξη της στρατηγικής της Λισαβόνας. Θα έπρεπε επίσης αυτή να εξεταστεί στο σύνολό της: προώθηση της οικονομίας της γνώσης, διασφάλιση της κοινωνικής και εδαφικής ενσωμάτωσης, προστασία του περιβάλλοντος.

Αν και ο πρώτος στόχος (οικονομία της γνώσης) φαίνεται να προδιαθέτει ευνοϊκά την Επιτροπή σε ό,τι αφορά τις δημόσιες ενισχύσεις για την έρευνα και την κατάρτιση, τα θέματα της κοινωνικής και εδαφικής ενσωμάτωσης ή της προστασίας του περιβάλλοντος δεν αποτελούν αντικείμενο συστηματικής εξέτασης. Παρόλα αυτά, αν ενδιαφερόμαστε για παράδειγμα για αυτόν τον τρίτο άξονα, δεν μπορούμε παρά να εκφράσουμε δυσαρέσκεια για έναν σχετικό εκλεκτισμό από την πλευρά της Επιτροπής.

Έτσι, σημειώνει καταρχάς, και πολύ ορθώς, ότι οι κρατικές ενισχύσεις για την αναγέννηση των σιδηροδρομικών μεταφορών πρέπει να ενθαρρύνονται γιατί εντάσσονται στον άξονα της πολιτικής για τον αγώνα ενάντια στην αλλαγή του κλίματος. Όμως, μερικές σελίδες πιο κάτω, προκαλεί κάποια έκπληξη (υπόθεση Ryanair-Charleroi) το γεγονός ότι η Διεύθυνση Ανταγωνισμού ενθαρρύνει την ανάπτυξη περιφερειακών αεροδρομίων... με επιχορηγήσεις (που νοθεύουν τον ανταγωνισμό μεταξύ πόλεων και μεταξύ εταιρειών) στις αεροπορικές εταιρείες χαμηλού κόστους, οι οποίες παράγουν πολύ περισσότερα αέρια που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου από ό,τι το τρένο!

Ομοίως, στον τομέα της παραγωγής ενέργειας, παραβλέπεται ο στόχος για την προστασία του περιβάλλοντος, μολονότι πρόκειται για ένα σημαντικό κριτήριο για την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Ένα ειδικό υποκεφάλαιο αφιερώνεται στις κρατικές ενισχύσεις για την αναδιάρθρωση και τη διάσωση των επιχειρήσεων. Αυτό το κεφάλαιο προκαλεί στην κοινή γνώμη τις περισσότερες επιφυλάξεις. Οι μισθωτοί και οι περιοχές που εμπλέκονται εκλαμβάνουν συχνά τις ενστάσεις της Επιτροπής σαν ένα απρόσμενο γραφειοκρατικό τέχνασμα που θέτει σε κίνδυνο την έξοδο από μια δραματική κατάσταση. Επιβάλλεται να μάθει η Επιτροπή να συζητά για αυτό το θέμα, εξηγώντας καταρχάς ότι το βασικό της έργο είναι η καταπολέμηση των μονοπωλίων, αλλά αποδεικνύοντας επίσης ότι λαμβάνει υπόψη τον ανθρώπινο παράγοντα. Βοηθώ μια εταιρεία να επιβιώσει σημαίνει προφανώς ότι αδικώ τους ανταγωνιστές της αλλά θα ήταν επιθυμητές τουλάχιστον κάποιες εκτιμήσεις σχετικά με το αποτέλεσμα που θα είχε, σε ορισμένες ήδη υπάρχουσες περιπτώσεις συγκεντρώσεων, η κατάρρευση μιας από τις σπάνιες επιχειρήσεις. Με αυτόν τον τρόπο, πέρα από τα αποτελέσματα στην απασχόληση, η παύση της Alstom δεν θα είχε αυξήσει αισθητά τη συγκέντρωση σε αυτόν τον τομέα.

Αντιθέτως, θα ωφελούσε η αποσαφήνιση των κριτηρίων που επιτρέπουν να απαιτείται η επιστροφή των δημοσίων ενισχύσεων που δεν χρησιμοποιήθηκαν σωστά. Αυτές οι δημόσιες ενισχύσεις στοχεύουν στο συλλογικό όφελος. Η Επιτροπή επιβλέπει τη νομιμότητα αυτών των ενισχύσεων κατά τη χορήγησή τους. Επιβλέπει πολύ λιγότερο τη χρήση αυτών των ενισχύσεων μετά τη χορήγησή τους. Με αυτόν τον τρόπο, είναι σαφές ότι οι αρμοδιότητες και τα μέσα παραγωγής της Alstom σε σημαντικούς τομείς, ιδιαίτερα στην παραγωγή ενέργειας και μέσα μεταφοράς φιλικά προς το περιβάλλον, ελήφθησαν υπόψη στην απόφαση για τη διάσωσή της. Ωστόσο, έπειτα από αυτήν τη διάσωση, η Alstom ξαναπούλησε, χωρίς να της το έχει ζητήσει η Επιτροπή, τα ερευνητικά της κέντρα για την παραγωγή ενέργειας φιλικής προς το περιβάλλον. Η υπόθεση έφτασε στην Ολομέλεια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (23 Σεπτεμβρίου 2003). Ο Επίτροπος Verheugen εξέφρασε τότε τη λύπη του διότι καμία ευρωπαϊκή νομοθεσία δεν μπορεί να εμποδίσει παρόμοιες πρακτικές.

Είναι καιρός να εξεταστεί το θέμα και να εδραιωθεί μια θεωρία: ποιος είναι αρμόδιος να εξακριβώνει εάν οι επιχειρήσεις κοινής ωφελείας εκπληρώνουν ορθά την αποστολή τους και ποιος μπορεί να αποφασίζει για την επιβολή κυρώσεων στις επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν τις ενισχύσεις περισσότερο για να αυξήσουν τα κέρδη τους παρά για να υπηρετήσουν το κοινό συμφέρον;

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Τίτλος	Έκθεση της Επιτροπής για την πολιτική ανταγωνισμού 2004		
Αριθ. διαδικασίας	2005/2209(INI)		
Επιτροπή αρμόδια επί της ουσίας Ημερομηνία αναγγελίας στην ολομέλεια της έγκρισης εκπόνησης	ECON 17.11.2005		
Γνωμοδοτική(ές) επιτροπή(ες) Ημερομ. αναγγελίας στην ολομέλεια	EMPL 17.11.2005	ITRE 17.11.2005	IMCO 17.11.2005
Αποφάσισε να μη γνωμοδοτήσει Ημερομηνία της απόφασης	EMPL 12.7.2005	ITRE 23.11.2005	IMCO 30.1.2006
Ενισχυμένη συνεργασία Ημερομ. αναγγελίας στην ολομέλεια			
Πρόταση(σεις) ψηφίσματος(των) συμπεριλαμβάνεται στην έκθεση			
Εισηγητής(ές) Ημερομηνία ορισμού	Alain Lipietz 4.7.2005		
Εισηγητής(ές) που αντικαταστάθηκε(καν)			
Εξέταση στην επιτροπή	14.11.2005	23.1.2006	13.2.2006
Ημερομηνία έγκρισης	13.3.2006		
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	υπέρ:	18	
	κατά:	2	
	αποχή(ές):	13	
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Zsolt László Becsey, Pervenche Berès, Pier Luigi Bersani, Sharon Bowles, Udo Bullmann, Ieke van den Burg, David Casa, Elisa Ferreira, José Manuel García-Margallo y Marfil, Jean-Paul Gauzès, Robert Goebbels, Gunnar Hökmark, Karsten Friedrich Hoppenstedt, Ian Hudghton, Othmar Karas, Wolf Klinz, Christoph Konrad, Kurt Joachim Lauk, Enrico Letta, Astrid Lulling, Joseph Muscat, Alexander Radwan, Bernhard Rapkay, Karin Riis-Jørgensen, Dariusz Rosati, Eoin Ryan, Antolín Sánchez Presedo, Peter Skinner, Margarita Starkevičiūtė.		
Αναπληρωτής(ές) παρών(όντες) κατά την τελική ψηφοφορία	Jan Andersson, Κατερίνα Μπατζελή, Mia De Vits, Harald Ettl, Ona Juknevičienė, Werner Langen, Alain Lipietz, Jules Maaten, Διαμάντω Μανωλάκου, Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk, Charles Tannock, Corien Wortmann-Kool.		
Αναπληρωτής(ές) (άρθρο 178, παρ. 2) παρών(όντες) κατά την τελική ψηφοφορία			
Ημερομηνία κατάθεσης	20.3.2006		
Παρατηρήσεις (πληροφορίες που διατίθενται σε μία μόνον γλώσσα)			